

Strategi for frivillighed og partnerskaber 2020 -2022

vedtaget af Kommunalbestyrelsen 28. maj 2020

Velfærdssamfundet er i stigende grad afhængigt af et godt samspil mellem kommune, borgere, frivillige, foreningslivet og erhvervslivet.

Bornholms Regionskommune vil med Frivillighedsstrategien som redskab, styrke og udvikle samarbejdet og det aktive medborgerskab og frivilligheden på Bornholm.

Regionskommunen ønsker at civilsamfundets bidrag til opgaveløsningen, i form af medbestemmelse og aktiv deltagelse, skal ske i et inkluderende og ansvarsfuldt samfund, hvor borgeren finder mening i at være med til at bidrage til velfærden med større ejerskab og holdbare velfærdsløsninger, hvor målet er øget livskvalitet for borgerne på Bornholm

Frivillighedsstrategien vil internt i kommunen udmønte den fælles frivillighedspolitik "Fælles på Bornholm", som kommunalbestyrelsen sammen med en række bornholmske foreninger tiltrådte i foråret 2015, med det fælles mål at forbedre rammer, vilkår, og muligheder for at være frivillig på Bornholm.

Foreningslivet på Bornholm er mangfoldigt og Bornholms Regionskommunes Frivillighedsstrategi søger at omfatte de mange forskellige typer af frivillige og frivillige foreninger som er repræsenteret på øen. Frivillige der er medlem af en forening eller organisation og de frivillige, der er knyttet direkte til de kommunale institutioner.

Vi definerer en frivillig indsats som ulønnet, og at den udføres for personer uden for den frivilliges familie og slægt, og som er til gavn for andre end en selv og ens familie.

Frivillighedsstrategien i BRK har 5 fokusområder:

1. at det er nemt og attraktivt at være frivillig på Bornholm uanset tilknytningsforhold til forening eller kommune
2. at det er nemt og attraktivt for kommunens medarbejdere at samarbejde med frivillige
3. at borgerne oplever sammenhæng mellem indsatserne fra de kommunale medarbejdere og de frivillige
4. at der skabes anledninger til at den frivillige verden og kommunen mødes og samarbejder
5. at hele organisationen indtænker frivillige og partnerskaber med foreningslivet i opgaveløsninger og udvikler nye initiativer, hvor det er muligt, og sammen med erhvervslivet, hvor det giver mening

Den strategiske indsats

1. Det er nemt og attraktivt at være frivillig på Bornholm

Hensigten er at de frivillige aktører oplever at det er nemt at komme i gang som frivillig på Bornholm, og at kommunen er i dialog med de frivillige aktører og bidrager med viden og fysiske rammer for aktiviteterne.

2. Det er nemt og attraktivt for kommunens medarbejdere at samarbejde med frivillige

Hensigten er at kommunens medarbejdere i højere grad vil medtænke de frivillige i opgaveløsningen. Det skal være let for kommunens centre og institutioner at rekruttere frivillige. Vi vil arbejde ud fra klare rammer og aftaler for samarbejdet, jf. fagforeningernes spilleregler for samarbejdet mellem frivillige og professionelle, og [det danske Frivillig Charter](#).

3. Borgerne oplever sammenhæng mellem indsatserne fra de kommunale medarbejdere og frivillige

Hensigten er at paletten af frivillige aktører og medarbejdere på baggrund af praktiske retningslinjer med klare rammer for rolle- og ansvarsfordeling, oplever et inspirerende og udviklende samarbejde med respekt for faglighed, og forståelse for hinandens kompetencer og forskelligheder, hvor regler og bureaukrati ikke står i vejen for samarbejdet.

4. Der skabes anledninger til at den frivillige verden og kommune mødes og samarbejder

Hensigten er at frivillige aktører inddrages aktivt som en naturlig del af de kommunale velfærdsløsninger, og oplever kommunen som en åben, nysgerrig og samarbejdsvillig medspiller, hvor også fællesskabet mellem frivillige aktører på Bornholm bliver styrket.

5. Hele organisationen indtænker frivillige og partnerskaber med foreningslivet i opgaveløsninger og udvikler nye initiativer, hvor det er muligt, og sammen med erhvervslivet, hvor det giver mening

Hensigten er at Bornholms Regionskommune både politisk og ledelsesmæssigt indtænker civilsamfundets bidrag til holdbare velfærdsløsninger til gavn for borgerne på Bornholm.

Overordnet vil Bornholms Regionskommune sikre sig, at de angivne hensigter nås gennem dialogen med medarbejdere og med frivillige og foreningslivet på de årlige dialogmøder, og gennem den løbende dialog med kommunens nøglepersoner.

Den konkrete indsats Handlekatalog 2020-2022

Indsatsområder i Frivillighedsstrategien 2020-2022

Mål: Kommunal velfærd og borgernes trivsel i samspil med et aktivt civilsamfund

På sit møde 10. oktober 2019 vedtog kommunalbestyrelsen 4 indsatsområder for frivillighedsstrategien 2020-2022:

- A. Ensomhed blandt ældre
- B. Frivillighed blandt unge
- C. Optimering af samspil med frivillige
- D. Større synlighed om kommunens samarbejde med frivillige.

A. Ensomhed blandt ældre

Fordi: Bornholms Sundhedsprofil viser at mange, særligt ældre bornholmere, oplever længerevarende ensomhed, en tilstand som er stærkt udslagsgivende i forhold til vores mentale sundhed og almene trivsel. Rapporten: "Ensomhed og svage relationer blandt ældre", uddyber ovenstående med at "forekomsten af ensomhed og svage sociale relationer er stigende med alderen blandt borgere på 65 år plus".

Konkrete tiltag:

[Folkebevægelsen mod ensomhed](#) - BRK er i 2019 blevet medlem af foreningen hvis mål er at forebygge og bekæmpe ensomhed i hele befolkningen. Foreningens vision er at skabe fælles forandring på baggrund af en fælles forståelse af problemets natur og grundlæggende årsager. BRK vil hermed indgå i netværk med videndeling og sparring med forventning om øget fokus på og indsats mod ensomhed på Bornholm.

Bornholms Ældrepolitik fik i 2019 tilført fokuspunktet ensomhed

Velfærdsmilliarden fra den statslige pulje, betyder at Bornholms Regionskommune i de kommende år får tilført 1.014.000 kr. til bekæmpelse af ensomhed hos ældre.

Konkrete handleplaner - med input fra temadag 5. marts 2020, Ældre og ensomhed, hvor interessenter fra civilsamfund og kommune deltog, vil der i 2020 blive udarbejdet konkrete handleplaner for de kommende års indsatser målrette ensomme ældre.

Handleplanerne vil især understøtte den strategiske hensigt med at frivillige aktører inddrages aktivt som en naturlig del af de kommunale velfærdsløsninger, og oplever kommunen som en åben, nysgerrig og samarbejdsvillig medspiller, hvor også fællesskabet mellem frivillige aktører på Bornholm bliver styrket.

B. Frivillighed blandt unge

Fordi det er vigtigt at have et samfund, hvor vi engagerer os, og hvor vi har mulighed for at tage del i de sager, der er vigtige for os. Det skaber sammenhængskraft. Forskning peger på at frivilligheden - særligt for unge - også er en mulighed for at blive en del af et meningsfuldt fællesskab, hvor man får nye oplevelser, et større netværk, mulighed for at styrke både faglige, sociale og personlige kompetencer og oplever at kunne bidrage med noget og gøre en forskel for andre (Institut for lykkeforskning - Det gode unge liv 2018; Vibeke Koushede og ABC-Partnerskabet 2018, DUF - Foreninger for fremtiden 2014).

De fleste unge er overordentlig positive over for det at engagere sig i frivilligt arbejde og i frivillige fællesskaber. Knap halvdelen af de unge, som ikke udfører frivilligt arbejde, siger, at de gerne ville engagere sig, hvis de blev opfordret til det, skriver Center for Frivilligt Socialt Arbejde (CFSA) i frivilligrapporten fra 2018 "Tendensrapport om 16-29 åriges frivillige arbejde".

Samtidig eksisterer der en række barrierer for, at unge kommer i gang med frivilligt arbejde. De særlige udfordringer er:

- at unge mellem 16-29 år generelt engagerer sig mindre i frivilligt arbejde end andre aldersgrupper (SFI 2014; Rambøll - Frivilligundersøgelsen 2017).
- at især ressourcetsvage unge - dvs. unge med lavt uddannelsesniveau eller som har forældre fra en lavere social klasse - tager mindre del i frivilligt arbejde (Altinget, Lærke Bonnesen 2018).
- at ønsker og behov fra unge, som vil lave frivilligt arbejde, og foreningerne, der tilbyder frivilligt arbejde, ofte er modsatrettede. Mange unge efterspørger modsat de traditionelle frivillige, mere tidsafgrænsede og ad hoc-baserede former for frivillighed (AAU, Ane Grubb 2016).

Konkret

Frivilligcenter Vesterbro/Kgs. Enghave/Valby (Frivilligcenter VSV) har inviteret BRK til samarbejde omkring projektet "Gruppefrivillighed – unge griber sagen sammen", en metode der forventes at imødegå ovenstående barrierer.

Projektet henvender sig til unge som går i 10. klasse og på erhvervsskoler, hvor de unge i projektperioden vil engagere sig i frivilligt arbejde ved at forpligtige sig som gruppe, man er sammen om sagen, og får mulighed for at udvikle sig og prøve sig selv af i foreninger uden at stå alene med ansvaret for opgaven.

Projektet, som er støttet af Tuborgfondet, er skabt ud fra målet om dels at engagere flere unge med forskellige baggrunde fra forskellige uddannelser, og dels at udvikle metoden gruppefrivillighed og afprøve konceptets skalerbarhed i forhold til andre lokalområder.

Frivilligcenter VSV, der er projektejerne, ønsker derfor at indgå samarbejde med bl.a. Bornholms Regionskommune for med erfaringer fra Bornholm og fire andre kommuner, at videreudvikle og udbrede metoden der med succes er afprøvet i København.

På Bornholm er der vist interesse for projektet på uddannelsesstederne Campus Bornholm (HHX, HTX og Sundheds- & Sygeplejeskolen), 10. klassecentret, og lokale frivillige aktører som Frivillig Forum Bornholm (FFB), Foreningen Folkemødet, DGI Bornholm, Frivillig Ung Bornholm, Engageret Ungdom og Demokratisk Ungdom.

VSV har den overordnede koordinerende funktion ift. at udvikle konceptet, indsamle viden og understøtte den lokale samarbejdspartner i at afprøve gruppefrivillighed i deres lokalområde. BRK's Frivillighedskonsulent og sekretariatet for Frivillig Forum Bornholm vil have den primære udførende rolle ift. at engagerer unge som frivillige gennem samarbejde med skoler og foreninger på Bornholm.

Projektet planlægges gennemført i perioden fra august 2020 og afsluttet i efteråret 2022. Indledningsvist med en uddannelses institution og et par foreninger.

Forberedende aktiviteter og indgåelse af aftaler med skoler og foreninger sker i foråret 2020.

C. Optimering af samspil med frivillige

Fordi velfærdssamfundet i stigende grad er afhængig af et godt samspil mellem kommune og frivillige, i et samarbejde hvor begge parter er opmærksomme på, at den frivillige støtte skal være supplerende og/ eller komplementerende til de kommunale velfærdsydelser fremfor at være en erstatning for disse.

En natur- og miljøforening har fx overtaget naturplejen af et større naturområde. Borgerforeninger varetager ansvaret for strandrensning. En idrætsforening tilbyder stolemotion for ældre i lokalområdet. En socialforening står for aktivering af ældre. På det lokale bibliotek står frivillige for sprogtræning af nye flygtninge. Patientforeninger går i samarbejde med kommunen om forebyggelse og sundhedstiltag. Og sådan kunne man fortsætte. De seneste år har kommunerne i stigende omfang forsøgt at involvere foreninger og frivillige i kommunale opgaver.

En positiv udvikling der i høj grad er afhængig af vores samspil med civilsamfundet, hvor dialog og anerkendelse, økonomisk støtte og optimale rammer, er med til at udvikle samarbejdet i respekt for den motivation, der driver de frivillige.

Konkrete tiltag:

1. Dialog

På baggrund af nuværende erfaringer, vil kommunens samspil med frivillige blive styrket ved at der skabes anledninger til at mødes og at indgå i dialog, uanset foreningstype. De forskellige foreningstyper har forskellige muligheder og udfordringer, og de hører typisk under forskellige politiske udvalg, som skal i spil når vi taler om samarbejde og dialog med frivillige

- Frivillig Forum Bornholm (FFB) – Bornholms Regionskommune er repræsenteret i bestyrelsen
- Frivillig Fredag som platform for dialogskabende aktiviteter mellem frivillige, foreningslivet og kommunalbestyrelsen, til at mødes og drøfte samspillet mellem kommune og frivillige
- Årligt dialogmøde mellem Frivillig Forum Bornholm (FFB) og Økonomi, Erhvervs og Planudvalg (ØE-PU)
- Årligt dialogmøde mellem Social og Sundhedsudvalg (SSU) og repræsentanter for de frivillige sociale foreninger og patientforeninger
- Årligt dialogmøde mellem Natur og Miljøudvalg (NMU) og repræsentanter for borgerforeninger og foreninger inden for natur og miljø
- Årligt dialogmøde mellem Job, udvikling og Fritidsudvalg (JUFU) og repræsentanter for foreninger inden for fritid, kultur og idræt
- Årligt dialogmøde mellem Børne og Skoleudvalg (BSU) og repræsentanter for foreninger og frivillige i tilknytning til skoler og daginstitutioner, børne- og ungeindsats mv.

2. Anerkendelse

Der uddeles årligt to priser, som fremover foreslås uddelt i forbindelse med den årlige Frivillig Fredag sidste fredag i september måned.

1. Frivilligprisen, som tildeles en frivillig ildsjæl der har gjort en særlig og bemærkelsesværdig indsats igennem året på det sociale frivillighedsområde. Modtageren skal videregive halvdelen af prisen til en anden frivillig forening efter modtagerens valg. Indstillinger modtages og behandles af Social- og Sundhedsudvalget, som også afgør, hvem der skal modtage Frivillighedsprisen og som også forestår uddelingen af prisen.
2. Kultur- og Idrætsprisen som blev stiftet i 2013 og tildeles personer, der har ydet en ekstraordinær indsats for det bornholmske kultur- og/ eller idrætsliv, og for at give dem mulighed for at dygtiggøre sig yderligere. Indstillinger modtages og behandles af Job-, Udvikling- og Fritidsudvalget, som også forestår uddelingen af prisen.

3. Rammer

- økonomisk støtte – gennemskuelige støtteordninger fx § 18 midler og Folkeoplysningsmidler, og faglig hjælp til pulje- og fondsansøgninger.
- fysiske rammer – overblik over og adgang til lokaler
- guides og værktøjer til det frivillige arbejde - på Dragenet og BRK hjemmeside, med inspiration til "det gode samarbejde" og praktiske retningslinjer.
- Frivillighedsportalen www.frivilligbornholm.dk benyttes som redskab til at rekrutterer frivillige
- vejledning og støtte til det frivillige arbejde fra BRK's frivillighedskonsulent og sekretariatet for Frivillig Forum Bornholm.

D. Større synlighed om kommunens samarbejde med frivillige.

Fordi Bornholms Regionskommune ønsker med de gode historier og fortællinger at styrke og udvikle sit mangeårige samarbejde med frivillige, og vil i den sammenhæng afdække yderligere potentiale for at inddrage frivillige som supplement til den kommunale indsats på forskellige velfærdsområder

1. Synliggørelse af det eksisterende samarbejde

- konkrete eksempler på det gode samspil mellem centre, institutioner, foreninger og frivillige indsamles og synliggøres på Dragenettet, BRK hjemmeside, BRK's Facebook side og i forbindelse med Frivillig Fredag
- intern kampagne i BRK understøtter indsatsen med opslag på Dragenettet, der ansporer medarbejdere til yderligere samarbejde med frivillige, der hvor potentialet er helt oplagt.

2. Afdækning af yderligere potentiale for samarbejde med frivillige

- sker på baggrund af erfaringsudveksling og sparring i det kommunale netværk af frivillighedskoordinatører
- og endvidere ved opsøgende arbejde i forhold til yderligere potentiale i BRK's centre, indledningsvist med forankring i chefgruppen, for derefter med erfaringer fra andre kommuner, at drøfte muligheder for inddragelse af frivillige med teamledere fra afdelinger med uudnyttet potentiale.